891.79
S5612
Ot

О. Павло Штокалко

ЦЬВІТИ МАРІЇ

Поезиї в честь Пр. Діви Марії

Львів 1906

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

ELIAS CZAYKOWSKY
COLLECTION OF
UKRAINIAN CULTURE

891.79
S5612
Ot

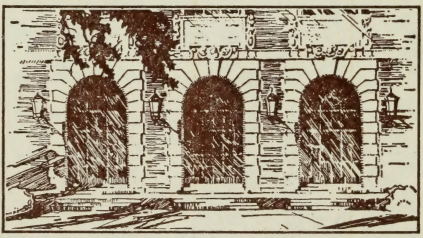

M1.50
~~7.49~~
7.88.

О. Павло Штокалко

Цьвіти Марії

Поезиї в честь Матери Божої.

БІБЛІОТЕКА
Ч.....
І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Львів 1906
З друкарні В. А. Шийковского.
Накладом автора.

За відомостию гр. кат. Митроп. Ординарияту з дня 25. XII. 1905. до Ч. 9974.

891.79
S5612
Ot

Єго Ексцеленциї Високопреосьвященному кир Андреєви ґрафови на Шептицях Шептицкому, Митрополитови Галицкому, Архиепископови Львівскому, Епископови Каменця Подільского, Членови Палати Вельмож австрійскої державної Ради, Віцемаршалкови Сойму королївства Галичини і Володимириї з Великим княжеством Краківским, Докторови сьв. Богословия, прав і фільозофії і пр.

посьвячує в покорі

автор.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/tsvitymarii00shto

ЗМІСТ:

Стор.

I. Дар для Марії (засьпів) 11
II. Радісна вість 12
III. Непорочне Зачатє Пр. Д. М 14
IV. Рождество Пр. Д. М 16
V. Імя Марії 18
VI. Воведенє в храм Пр. Д. М. 20
VII. В храмі 23
VIII. Благовіщенє 25
IX. Декрет Августа 28
X. Нема місця для Марії 30
XI. Вифлеємска ніч 32
XII. Пісня Марії 34
XIII. Ірод 36
XIV. Сьвята Родина 38
XV. Розлука 40
XVI. Страданя Марії 42
XVII. Туга Марії 44
XVIII. Успенє 45

ЦЬВІТИ МАРІЇ.

I. Дар для Марії.

(Засьпів).

---

1. Кивоте завіта! Пречиста Маріє!
Не золото, срібло я в дарі несу,
А пісні сердечні, моя Ти Надіє,
Що людям голосять нетлінну красу.

2. А пісні, що серце зрошало слезами,
Для Тебе, Маріє, Царице небес,
За ласки Твої, милосердє над нами,
О Мати, Источнику божих чудес!

3. Ті пісні Маріє, Пречистая Мати,
У дáрі покірнім від мене прийми!
І ласк преобильних, росу благодати
На Русь, о Маріє, всещедро зішли!

LIBRARY
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

II. Радіска вість.

1. Мов дим із благовонного кадила
Молитва тиха, щира ся зносила
З уст Йоакима й Анни до небес.
І вислухав молитву ту Єгова
І вислав віщуна Свойого слова —
Звістить найбільше чудо із чудес.

2. „Мир дому сему! Радість най панує
У ваших серцях! Мир вам! Бо не всує
Ви слали мо́льби під небесний трон!
Уродить ся бо вам дитя ізбранне,
Що всему сьвітови спасенєм стане
І весь небесний звеселить Сіон!

3. Оттак архангел Гавриїл промовив
І радість людям праведним зготовив
Та слези смутку й горя осушив;
Вквітчались їх серця́ у щастя цьвіти,
Утїшились сердечні мовби дїти,
Бо дім Госпо́дь їх щастєм навістив.

4. Заплату із небес дістала Анна
За слези, що немов роса поранна

Зрошали душу раз-ураз Єї;
Она бо довго Господа молила,
Тяжкі наруги від людий зносила,
Та мужно болї ті зносила всї.

5. Душе моя! Ти в Анни вчись покори
І вчись терпеливости, як тихе море
Житя від горя туч заклекотить;
Нехай тодї спічне твоя котвиця
О Го́сподї — а небо прояснить ся
І радости веселка ся з'явить.

III. Непорочне Зачатє Пр. Д. М.

1. Первородний гріх навис
Клятвою на людский рід.
Похилились цьвіти вниз,
Хмари вкрили небозвід.

2. І як вяне рожі цьвіт
Від морозу у зимі,
Так повяли серця всї,
Бо забув на Бога сьвіт.

3. Потиснув мороз гріха,
В серцях холод став нараз,
Помарніла душ краса,
Бо огонь любови згас.

4. Много цьвіток повялив
Той мороз гріха страшний,
Та не всї — одну лишив
На спасенє всїх людий.

5. Він Марію Пресьвяту
Полишив нетлїнний цьвіт,
Що розсипала красу
На людий, на цїлий сьвіт.

6, Не зівяла цьвітка та,
Не схилила чаші вниз,
Бо любови теплота
Гріла, хоч мороз потис.

7. І зрошала ласк роса
Цьвітку тую раз-ураз,
І тому єї краса
Не змарніла в лютий час.

8. Преблагословенная!
Сонце вічної краси!
Діво Непорочная!
Честь Тобі по всї часи!

IV. Рождество Пр. Д. М.

1. Довго, довго ніч невидна
Над Ізра́ілем чорнїла,
Аж нараз на небозводї
Ясна зірка зазорїла.

2. Довго, довго серед ночі
Ізраіль блудив в пустинї,
Аж нараз узрів дорогу: —
Ізраілю, тїш ся нинї!

3. Радуй ся з душі та серця,
Ти блудне́ ягня Мойсея,
Бо зацвив цьвіт Назарета,
Цьвіт від коріня Єссея.

4. Вдар у гусли псальмопівче,
Веселись пророків зборе,
Слези втріть Адаме й Ево,
Засьвівай ангелів хоре!

5. Днесь най всяка твар создана
Чистим серцем веселить ся,
Бо днесь родить ся Марія,
Ранна ясная зірниця.

6. О Маріє! О Царице!
Ти віщунко сонця сходу!
Слава, честь Тобі о Мати,
Радосте усего роду!

V. Імя Марії.

1. Маріє! Солодке імя
Ти маєш Пречистая Мати!
О нім то, потїхо моя,
В души я люблю розважати.

2. Марія! Як мило звучить
Те слово, — мов сьпів Херувима!
Марія! Ах, в нім ся містить
Наук глубина незмірима.

3. Марія! Значить то звізда,
Що филї осьвічує моря,
Що кéрму провадить човна
В час бурі, нещастя і горя.

4. Марія! Гіренький то цьвіт,
Що гіркости має полина;
Гіркий бо Мариї був сьвіт,
Коли Єї мучили Сина.

5. Марія! Найкрасша із зір
Зірниця, посланниця сходу;
З Марії зійшло бо на мір
Відкуплене людского роду.

6. Марія! Цариця значить,
Небесного Панї Сіону,
Що скиптр всемогучий держить
При степенях божого тропу.

7. Марія! Цариця землї,
Що милим все дивить ся зором;
Она то приймає жалї,
Вкриває від бід омофором.

8. Маріє! Солодке імя
Ти маєш Пречистая Мати!
О нїм то, потїхо моя,
В душі я люблю розважати.

VI. Воведенє в храм Пр. Д. М.

1. У сьвятім житю Марії
Третий раз весна цвила,
Як тяжка пора розлуки
З родичами Їй прийшла.

2. За сьвяту Марії ручку
Взяли Анна й Йоаким,
Помолились Господеви
І пішли в Єрусалим.

3. Завели они Марію
У сьвятий Господний храм,
Щоб зіставити Пречисту
На Господню службу там.

4. „Тобі Боже Всемогучий
В жертві се приносим ми,
Що нам в сьвіті найдорозше,
Боже, жертву ту прийми!

5. І хоч серце наше плаче
За тим скарбом дорогим,
Ти прийми єго в офірі; —
Заопікуйсь, Боже, ним.

6. Бо ми знаєм, що дитина
Се не наша а Твоя,
Що спасеня то надія
І відкупленя зоря.

7. Тож прийми від нас Єгово
Ту надію всїх людий,
Та отри розлуки слези
З наших, Господи, очий!“

8. Так молились щирим серцем
Сьвята Анна й Йоаким,
А храм божий звеселив ся
Сьвітло торжеством сьвятим.

9. Звеселив ся Захарія,
Слези радости отер:
„Честь Тобі, Єгово, слава!
Можу вмерти вже тепер.

10. „Бо я довго, о Всевишний,
Ждав на сьвітлу хвилю ту,
І діждав ся! Боже! Боже!
Вже тепер спокійно вмру!“

11. Так молив ся Захарія
Серед щирих слїз рясних,
І Пречисту Божу Матїр
Вів у храм в сьвята́ сьвятих.

12. Мов до шлюбу Непорочна
Перед жертівни́к ішла,
Серце чисте, неповинне
В жертві Богови несла.

13. А довкола коло неї
Непорочних рій дівчат
З цьвіточками, віночками,
А в горі хор ангелят.

14. Торжествує храм Господний, —
Днесь бо вносить ся кивóт,
Що вмістить сьвяті скрижалї
В собі Бога Саваот.

15. І ми сьвітло торжествуєм
Та співаємо псалми́;
А ти Дїво Непорочна
Нас під Свій Покров прийми!

VII. В храмі.

1. Не цьвіт то лелїя цвите-розцвитає
В сьвятинї сьвятій Соломона,
А Діва Марія отсе підростає
В небесного славу Сиона.

2. Росте-розвиваєсь, у душу складає
Цїнні благодатий жемчуги
Скарбницю у серцї своїм укладає
На ласки, небесні заслуги.

3. Росте розвиваєсь як кедр Лїванону
Марія Пречистая Мати,
У зелень вбираєсь як пальма Сиону,
Та цьвітом цвите благодати.

4. І кожда галузка на пальмі тій божій
Відмінним пишаєть ся цьвітом;
Фіялки, нарцизи, лелеї і рожі
Цвитуть і зимою і лїтом.

5. А пальму садив ту сьвятою рукою
Господь сам ще перед віками;
Зрошав єї дарів всещедрих росою
Іплекав любови лучами.

6. З Всевишним старанно ангельскії сили
Ту пальму раз-враз доглядали,
Щоб вихри бурливі єї не зломили,
Щоб з них цьвіточок не стрясали.

7. Росте розвиваєсь так многії літа,
Колись щоб діждати ся плоду,
Що стане спасенєм для грішного [сьвіта,
Відкупленєм людского роду.

VIII. Благовіщенє.

1. Місяць ясний сріблом сипле
По небес килимі,
Блудним огником мигочуть
Зорі несчислимі.

2. Всюди тихо. Вкруг панує
Тихе царство ночі;
Лиш в хатині в Назареті
Каганьчик мигоче.

3. То не легіт листочками
Шелестить в діброві; —
То Марія чиста Діва
На божій розмові:

4. „О Всевишний! Так я кло́нюсь
Як зїлє зелене
Під косою, до стіп Твоїх;
Ах, поглянь на мене.

5. „І клонитись все так буду,
Буду все благати,
Тебе, Боже, у покорі
О дощ благодати.

6. Зішли, Боже, благодати
Дощ на серця ниву,
Щоб доспіло в Твою славу
Діл побожних жниво.

7. „Бо без Тебе, Всемогучий,
Нива помарніє,
Та не видасть плоду, Боже; —
Не лишай Марії!“

8. Так молить ся чиста Діва
Пізно серед ночі;
Всюди тихо; все поснуло;
Каганьчик мигоче.

9. Аж нараз із неба ясність
Зійшла на хатину,
І в хатині стало видно
Мовби в ясну днину.

10. Ангел божий станув в хаті
З цьвіткою лелії,
Поклонившись тричі низько
Сказав до Марії:

11. „Се привіт Тобі приношу
Від Бога самого,
Щоб потїхи скарб зложити
В ниву серця Твого.

12. „Радуй ся Маріє чиста,
Радуй ся Всепіта,
Ти бо станеш, Діво Мати,
Спасенєм для сьвіта.

13. „З Тебе зійде ясне сонце,
Що знищить окови,
Гріхи змаже і рід людский
В істині обновить.

14. „І блаженна між женами
Ти сьвіта цілого
Та щасливий, о Маріє,
Плід із чрева Твого.

15. „Ти звізда спасеня ясна,
Небесна дорога;
Тож привіт сей зволь приняти
Від самого Бога!“

16. Похилила ся до долу
Не цьвітка лелія,
А схилилась у покорі
Пречиста Марія.

17. „Боже, Боже! Твоя воля
Най сьвята ся діє;
Ах, Тобі до стіп кланяєсь
Все єство Марії.

18. „І приймає у покорі
Твої, Боже, пляни,
Що звелиш, о Всемогучий —
Най на тому стане!

19. „Най стане ся, о Всевишний,
По Твому глаголу!“ —
Так сказала й похилилась
Мов цьвітка до долу.

IX. Декрет Августа.

1. Не гóмін лунає лїсами, ярами,
Не листє дубове несеть ся з вітрами, —
Авгýста царя то могутні слова
Декрéтом несуть ся на сéла, міста.

2. Всїх римских підданих до спису взи-
[вати,
І в книги подрібно втягнути, вписати,
Щоб списом загальним пізнати отсим,
Який то могучий та сильний єсть
[Рим.

3. Як в днину весняну із улия пчоли
До працї громадою тягнуть у поле,
Так люди до міста до спису ідуть,
Та імена свої у книги кладуть.

4. І до Назарета та вістка прибула,
Та Йосифа теслю у серци тронула,
Бо вибратись треба в далесенький
[світь,
Щей взяти Марію нетлїнія цьвіт.

5. І щиро в душі помоливши ся Богу
Пустились Марія і Йосиф в дорогу;
Ішли в Вефлеєм, бо Авгу́ста слова
Декре́том несуть ся на се́ла, міста.

X. Нема місця для Марії!

1. Хто ходить, блукає від хати до хати,
Та просить: »Пустіть на нічліг!«
Пречиста Марія се Божая Мати
І Йосиф старенький, — хотілиб спочати
Бо з ходу не чують вже ніг.

2. »Пустіть, ах, пустіть! Хто знає о Бозї
В хатину на хвильку одну!
Пустіть, ах, пустіть! В кутку на підлозї
Спічнемо по довгій, далекій дорозї,
На хвильку лиш треба нам сну!«

3. Так просять. Лиш горе! Не слухають [люди
Благальних, покірних тих слів;
Бо камінь студений, не серце у груди
В людий негостинних. Господь нехай су- [дить
Ізраіля грішних синів!

4. Ах, люди нещасні! Не знаєте може,
Кого не впускаєте в хату свою?
Пречисту Марію, Ізбранницю Божу,
Пречудну лелїю, нетлїнную рожу
І Матїр Месиї сьвяту.

5. Пречистая Діво! Кивоте завіта!
Днесь бачу я горе Твоє
І слези-жемчуги о Мати Всепіта,
Які Ти проляла за гріх сего сьвіта,
І серце стискаєсь моє.

XI. Вифлеємска ніч.

1. О ноче Вифлеємска, красна!
Людства́ цілого хвиле ясна,
Прославлена во віки будь!
На тебе люди довго ждали,
Господньої віщунко хвали,
Щоб обновити хору грудь.

2. О ноче, пребогата в дари!
Розвіяла ти чорні хмари,
Що затемняли небозвід;
З сердець ти смуток геть прогнала,
Ти сонцем ясним засияла
На цілий сьвіт, на людский рід!

3. О ноче! о щаслива хвиле!
В тобі ся люди обновили
В братерстві братнім і любві!
Тобою, ноче, ся зломила
Вся власть пекольна, эдска сила,
Во віки слава й честь тобі!

4. О ноче! о людства́ обново!
Ти скинула гріха окови,
Що ржавіли так много літ!

Тебе вселенна вся витає,
Тебе, о ноче, величає
У славних піснях цілий сьвіт!

5. О ноче Вифлеємска красна!
Людства́ цілого хвиле ясна,
Просла́влена во віки будь!
На тебе люди довго ждали,
Господньої віщунко хвали,
Щоб обновити хору грудь.

XII. Пісня Марії.

1. Там за Вифлеємом у полї
Стаєнка убога стоїть,
У нїй то Марія Пречиста
Над Божим Дитятком клячить.

2. Клячить і Дитятко колише,
Співаючи пісню до сну;
А пісню ту тиху співає
Марія на ноту сумну.

3. „Спи-люляй! Ісусе маленький
Мій скарбе, солодке Дитя;
Спи-люляй! Преяснеє Сонце,
Колише Тя Мати Твоя.

4. „Спи-люляй! Моя Ти надїє,
І очка-зірнички примкни,
Нехай над Тобою лїтають
Анґелики сну-тишини.

5. „Спи-люляй! Дитиночко люба,
Забудь о житейскій борбі!
Спи-люляй! Вже стелить ся може
Терниста дорога Тобі!

6. „Колись то у іншу колиску
Положать ах, тіло Твоє:
На дерево крестне, Ісусе,
Мій скарбе, житє Ти моє!“

7. „Тоді вже не буде співати
Нещасная Мати Твоя,
А плакати буде й ридати
По Тобі, Дитинко моя!

8. Так тихо Марія співає,
А в серци і болїсть і жаль;
З очий на Ісуса спливає
Марії слеза мов хрусталь.

XIII. Ірод.

1. Зажурив ся Ірод лютий,
Голову схилив,
Бо учув, що в Вифлеємі
Цар ся народив.

2. Цар великий і могучий,
Що зе́млю цїлу
Поконає і загорне
Під ке́рму свою.

3. І журив ся Ірод лютий
Так і ніч і день,
Видав розказ, щоб всї дїти
Вирубати в пень.

4. Не вино червоне ллєть ся
З чарок золотих,
Ллєть ся кровця неповинна
Дїточок малих.

5. Не весїльна піснь несе ся
По селах містах,
А плачу і зойку голос
І смертельний страх.

6. Мов ті цьвіти під косою
По сьвятій землї, —
Так котять ся немовляток
Головки малі.

7. А Марія із Йосифом
У кроваві днї
Утїкають до Єгипту,
Як велїв Бог в снї.

XIV. Сьвята Родина.

1. Хто хоче зазнати хвилинку раю
І мирную щастя годину,
Нехай попровадить всю думку свою
На Божу, сьвятую Родину;
Там хвильку від бурі житя відпічне,
Там тихим, щасливим раєм віддихне.

2. Хто хоче учити ся в школї житя,
Побожности в тихій покорі,
Хто хоче учитись, як плисти за дня
Вперед по житейскому морі,
Нехай на Родину згадає сьвяту,
А знайде бездонну наук глубину.

3. Ісус і Марія і Йосиф старець —
Господня се трійця сьвятая,
Се божої слави і чести вінець,
Що божий престол украшає;
У нїй то знаходить приют чоловік,
На серце зболїле знаходить в нїй лїк.

4. Хто хоче зазнати хвилинку раю
І мирную щастя годину,

Нехай попровадить всю думку свою
На Божу, сьвятую Родину;
Там хвильку від бурі житя відпічне,
Там тихим, щасливим раєм віддіхне.

XV. Розлука.

1. »Ах, де Ти Ісусе, потїхо моя,
Ах, де Ти солодка надїє?
Чи чуєш, як кличе Тя Мати Твоя,
Шукаючи всюди, Марія.

2. »Ах, де Ти? Чи чуєш? Слївцем обізвись,
Ісусе, я молю, благаю;
Вже люди із храму давно розійшлись,
А Ти заблудив, о мій Раю«.

3. Не чути! Не видко Ісуса нїгде,
Слезами вмиваєть ся Мати;
До храму Марія єще раз іде,
Іде за Ісусом питати.

4. Вернулась. Вступила Пречистая в храм,
Тут серцем-душею радїє;
Науку голосить Спаситель жидам,
Та зерно на серце їх сїє.

5. »Ісусе! Ісусе! Потїхо моя!
Ти тут у Господній сьвятинї!
А Мати слезами вмиваєсь Твоя,
Ах! Ти засмутив єї нинї!

6. »Бо щож, о Ісусе, Ти сонце моє,
Без Тебе Марія на сьвіті?
Се цьвітка нещасна, що тратить житє
Без проміня сонця у літї.

7. »Се птичка самітна, що в лїтну пору
Шукає, глядить за водою,
Се бідна сирітка що долю свою
Зрошає рясною слезою.

8. »Ісусе, жемчуже Ти мій дорогий,
Спасителю сьвіта, Месиє!
Без Тебе Ісусе, мій скарбе сьвятий,
Гіренький той сьвіт для Марії!«

XVI. Страданя Марії.

Маріє, смутку й болю Мати,
Що гореч випила до дна!
Хто годен вірно описати
Твої страданя?
Ах сумна
Була душа Твоя, Маріє,
Коли Ізраіля сини
Кричали враз: „Распни, распни!
На крест Ісуса!“ Серце мліє,
Коли згадаєм болї ті.

. . . . . .

Тодї то очи пресьвяті
Твої, ах, море слїз пролялли
За Сином любим, дорогим;
А сьвідком був Єрусалим
Тих мук Твоїх, що роздирали
Душу і серце Твоє, Мати!
„Ах, Сьвіте міра, уви мнї,
Ісусе Боже, необнятий!
Чи дїйсність то? Чи тілько в снї
Терплю так тяжко і страдаю,
Ісусе Христе, тихий Раю!
Ах, Сьвіте міра, уви мнї!“

. . . . . .

Так Ти, Маріє, голосила
У смутку, болю серед сліз.
Із болю Того Ти зомліла,
Як крест Ісус тяженький ніс, —
Побачивши ті рани тіла
Єго сьвяті, які кати
Страшними завдали бичами;
Тоді то серце мала Ти
Сімома зранене мечами!

. . . . . .

Маріє Мати, о Всепіта!
Не знала сьвіта Ти утіх!
Страданя лиш за злобу сьвіта
І грішних нас людий усіх!

XVII. Туга Марії.

1. Маріє! Ах, душа Твоя була сумна,
Як Син на небо ся вознїс;
Тодї на сьвітї Ти лишила ся сама,
Вмиваючись росою слїз.

2. І жила Ти немов лелїя без води
Самітна у сьвятій землї,
Та все до трону Свого Сина слала Ти
Душевну ту́гу і жалї.

3. Мов сонїчник, що все звертає жовтий (цьвіт
До сонця любого тепла,
Так Ти звертала ся до Сина кілька лїт
Та цьвітами чеснот цвила.

4. Спокійно ждала Ти на хвилю милу ту,
Коли з небес прийде Жених,
І возьме, Матїнко, душу Твою сьвяту
В Сион небесний, між Сьвятих.

XVIII. Успехє.

1. Не зірниця то згасає
На голубім небосклонї,
А Сьвітильник сьвіта всего —
А Марія то на сконї.

2. Всї апостоли зійшли ся,
Ложе смерти обступили,
Щоб поглянуть, як Марію
Опускають земскі сили.

3. „О Маріє! Наша Мати!
Що ми бачим Пресьвятая?
Се недуга Твоє тїло
Непорочне навіщає!“

4. „„Любі дїти! Не недуга,
А палкий огонь любови,
Що на радість мою знищить
І спалить житя окови!““

5. „О Маріє! Ми для Тебе
Назбираєм цьвітів в лузї,
Що дадуть Тобі, о Мати,
Лїк спасенний у недузї“.

6. „„Ні! Менї не треба цьвітів,
Цьвіту іншого чекаю:
Сина любого, Ісуса,
Що єсть цьвітом неба-ра́ю““.

7. „О Маріє! Наша Мати!
Ах, чому нас опускаєш?
Чом на сьвітї сиротами
Нас, Маріє, полишаєш?“

8. „„Любі дїти! Не лишаю
Вас на сьвітї сиротами,
Бо я буду все чувати
Із небес над всїми вами““.

9. „„О Ісусе!““ ще сказала.
То було послїдне слово;
І загасла, щоб сьвітити
Ясним сьвітлом нам наново.

Броди, 20—30. листопада 1905. р.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 082570893

ПЕРЕПИСКА
ЮЛІЯ СЛОВАЦКОГО
З МАТЕРІ